

**การกำหนดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ไทย-กัมพูชา โดยอ้างอิงกับเส้นฐานที่กำหนดจากรูปลักษณะทาง
กายภาพภายใต้ อนุสัญญากรุงเจนีวา ว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1958 และอนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982**

**Geographically Overlapping Area between Thailand and Cambodia under Geneva
Convention 1958 and United Nations Convention on the Law of the Sea 1982**

สมาน ได้รายรัมย์¹
Samharn Dairairam¹

Received: April 20, 2026

Revised: May 14, 2026

Accepted: May 29, 2026

บทคัดย่อ

จุดเริ่มต้นที่สำคัญในการหาข้อยุติเกี่ยวกับพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลไทย-กัมพูชา คือการกำหนดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่แท้จริงและยอมรับทั้งสองฝ่าย พื้นที่ทับซ้อนทางทะเลจะเกิดจากการที่แต่ละฝ่ายใช้ปัจจัยทางกายภาพอันได้แก่ เกาะ หิน และชายฝั่งที่มีลักษณะในรูปแบบต่าง ๆ เป็นจุดฐานที่แตกต่างกันในการสร้างเส้นมัธยะ ทั้ง UNCLOS 1958 และ UNCLOS 1982 กำหนดว่าหากรัฐชายฝั่งไม่มีข้อตกลงเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเลระหว่างกัน รัฐชายฝั่งสามารถกำหนดอาณาเขตทางทะเลของตนได้ไม่เกินเส้นมัธยะ ถ้ารัฐชายฝั่งใช้ปัจจัยทางกายภาพเดียวกันย่อมส่งผลให้มีเส้นมัธยะที่สามารถใช้เป็นเส้นเขตแดนทางทะเลเพียงเส้นเดียวเท่านั้น แต่ในความจริงที่เป็นสาเหตุของพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลพบว่า ความเห็นต่างในการให้น้ำหนักทั้งหมดหรือการให้น้ำหนักบางส่วนต่อเกาะหรือหินที่ถูกนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะต่างกัน นำมาซึ่งเส้นมัธยะที่แตกต่างกัน พื้นที่ที่อยู่ระหว่างเส้นมัธยะจึงถูกเรียกว่าพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ไทยและกัมพูชาประกาศไหล่ทวีปที่มีสถานะเป็นเส้นมัธยะบนเหตุผลของแต่ละฝ่าย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาที่แท้จริงบนพื้นฐานของเกาะและหินตามที่ได้มีการบัญญัติไว้ในอนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ.1958 (UNCLOS 1958) และ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 : UNCLOS 1982) สามารถพิสูจน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการยอมรับและบรรลุผลแห่งความเที่ยงธรรมต่อทั้งไทยและกัมพูชาอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล จุดฐาน เส้นมัธยะ ความเที่ยงธรรม

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กองวิชาวิศวกรรมอุทกศาสตร์ ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

Assistant Professor, Department of Hydrographic Engineering, Academic Branch, Royal Thai Naval Academy.

Email: samharn92@yahoo.com

Abstract

The critical point of maritime overlapping boundary solution between Thailand and Cambodia is the sea area accepted by involved States as the overlapping area. The overlapping area is from different physical features for median line delineation. Either islands or rocks are different circumstances for median construction. Coastal States cannot extend maritime zones beyond median line stated in both UNCLOS 1958 and UNCLOS 1982 if they have no maritime boundary mutual agreement. There will be no overlapping area if the if the dispute States delineate median line based on same circumstances. Different points of view on whether to grant full or partial effect to islands or rocks used as basepoints for constructing a median line result in differing median lines, which lead to overlapping area between these lines. Thailand and Cambodia unilateral claim continental shelf which is median line based on their own criteria. This research aims at finding the true overlapping area based on Geneva Convention 1958 (UNCLOS 1958) and United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 (UNCLOS 1982). The true overlapping area from the research can be proved, accepted by both sides as equitable solution.

Keywords: Drifters, GPS Receiver, Surface Current, Real Time, Oceanography

1. บทนำ

สาเหตุหลักของการเกิดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลคือ การนำลักษณะทางกายภาพของชายฝั่งอันได้แก่จุดที่อยู่ นอกสุดของชายฝั่ง (Outermost Point) และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกาะและหิน ที่เรียงรายตามชายฝั่ง ที่รัฐชายฝั่ง คู่กรณีมีความเห็นต่างกันในการนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ หากชายฝั่งของรัฐคู่กรณีมีลักษณะเป็น เส้นตรงและพิจารณาแบ่งเขตแดนทางทะเลโดยลักษณะทางกายภาพเท่านั้น เส้นมัธยะของรัฐตรงข้ามคือเส้นกึ่งกลาง เส้นมัธยะของรัฐประชิดคือเส้นแบ่งครึ่งมุม ในความเป็นจริงชายฝั่งมิได้ราบเรียบ มีความเว้าแหว่ง อีกทั้งมีเกาะและหิน เรียงรายตามแนวชายฝั่ง เมื่อนำความเว้าแหว่งไม่ราบเรียบของชายฝั่งกับเกาะและหินมาเป็นจุดฐานในการสร้างเส้น กึ่งกลาง หรือเส้นแบ่งครึ่งมุม ที่จากเดิมเป็นเส้นตรงจึงมีการเปลี่ยนทิศทาง และคดเคี้ยวไปตาม เกาะ หินและจุด Outermost Point ของชายฝั่งที่ถูกนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ ความเห็นต่างในการเลือกจุดฐานเพื่อ สร้างเส้นมัธยะที่แตกต่างกันของรัฐชายฝั่งส่งผลให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล หากพิจารณาเฉพาะลักษณะทาง กายภาพพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาก็มีสาเหตุเช่นเดียวกัน

พื้นที่ทับซ้อนทางทะเลไทยและกัมพูชาเกิดจากการใช้เกาะและหินสำหรับใช้เป็นจุดฐานที่ต่างกัน ส่งผลให้ เส้นมัธยะของแต่ละฝ่ายไม่สอดคล้องกัน อนุสัญญากรุงเจนีวา ว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง 29 เมษายน ค.ศ.1958 (ต่อจากนี้จะเรียกว่า UNCLOS 1958) ทั้งนี้ อนุสัญญากรุงเจนีวา เมื่อ 29 เมษายน ค.ศ.1958 มีอนุสัญญา เกี่ยวกับกฎหมายทะเลทั้งหมด 4 ฉบับ เนื่องจากการเปิดให้รัฐต่าง ๆ ลงนามและให้สัตยาบันในปี ค.ศ.1958 จึงเป็น ที่มาของการเรียกอนุสัญญากรุงเจนีวาว่า UNCLOS 1958) บัญญัติให้วัตถุนอกฝั่งที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาแม้ในเวลา น้ำขึ้นสูงสามารถมีทะเลอาณาเขตเป็นของตนเองได้ ทั้งนี้ทะเลอาณาเขตเป็นเขตทางทะเลประเภทหนึ่งที่บัญญัติไว้ใน UNCLOS 1958 แต่ในขณะที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 (UNCLOS 1982) บัญญัติให้ เฉพาะเกาะที่มนุษย์สามารถอาศัยและดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองสามารถมีเขตทางทะเลได้ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ นอกฝั่งและมนุษย์ไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ให้มีสถานะเป็นหินและไม่สามารถมีเขตทางทะเลเป็นของตนเองได้ อย่างไรก็ตาม ทั้ง UNCLOS 1958 และ UNCLOS 1982 ได้บัญญัติให้รัฐชายฝั่งสามารถใช้เกาะและหินที่มีระยะอยู่ในบริเวณ ใกล้เคียง (Immediate Vicinity) กับชายฝั่งมีการลากเส้นเชื่อมต่อกัน เกาะและชายฝั่งเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม

(Joining Appropriate) เกิดเป็นระบอบของเส้นฐานตรงที่สามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการวัดความกว้างของเขตทางทะเลได้ ทั้งนี้ Immediate Vicinity และ Joining Appropriate [1] มิได้มีการบัญญัติหรือขยายความเพิ่มเติมไว้อย่างชัดเจน จึงนำมาซึ่งความเห็นต่างในการใช้เกาะและหินที่จะใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นฐานตรงและนำไปสู่การเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างเส้นมัธยะระหว่างรัฐที่อยู่ตรงข้ามหรือประชิดกัน

การหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่แท้จริงในงานวิจัยนี้จึงเป็นการวิเคราะห์หาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่เกิดจากเส้นมัธยะ 2 เส้นอันได้แก่เส้นมัธยะจากเส้นฐานที่เกิดจากเกาะที่มนุษย์สามารถอยู่อาศัยได้จริงตามบทบัญญัติของ UNCLOS 1982 และเส้นมัธยะที่เกิดจากหินที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาแม้ในเวลาน้ำขึ้นสูงที่อยู่นอกฝั่งทั้งหมดตามบทบัญญัติของ UNCLOS 1958 โดยพื้นที่ที่อยู่ระหว่างเส้นมัธยะทั้งสองคือพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่แท้จริงและเกิดการยอมรับทั้งจากไทยและกัมพูชา

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อกำหนดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาอย่างเป็นรูปธรรมเกิดการยอมรับจากทั้งสองฝ่าย
- 2.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างกัน
- 2.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานของไทยในการกำหนดท่าสำหรับเจรจากับกัมพูชา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 ผลการพิจารณาตัดสินเขตแดนทางทะเลของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศทางทะเล (International Court of Justice: ICJ) ประกอบด้วย กรณีระหว่างโรมาเนีย – ยูเครน กรณีระหว่างนิการากัว – โคลัมเบีย
- 3.2 ผลการพิจารณาตัดสินเขตแดนทางทะเลของศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ (International Tribunal for the Law of the Sea: ITLOS) กรณีระหว่างบังคลาเทศ – เมียนมา
- 3.3 อนุสัญญากรุงเจนีวา ว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง ค.ศ.1958
- 3.4 อนุสัญญากรุงเจนีวา ว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1985
- 3.5 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982
- 3.6 Handbook on the Delimitation of Maritime Boundaries โดย Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, United Nations.
- 3.7 Baselines: An Examination of the Relevant Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea โดย Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, United Nations.
- 3.8 คู่มือเทคนิคกฎหมายทะเล (Technical Aspects for the Law of the Sea: TALOS) ของคณะที่ปรึกษาด้านเทคนิคกฎหมายทะเล (Advisory Board for the Law of the Sea: ABLOS) ภายใต้องค์การอุทกศาสตร์สากล (International Hydrographic Organization: IHO)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดเขตแดนทางทะเลจะไม่มีผลความสลับซับซ้อนใด ๆ หากชายฝั่งมีลักษณะเป็นเส้นตรง ในกรณีที่ชายฝั่งอยู่ตรงข้ามเขตแดนทางทะเลก็คือเส้นกึ่งกลางระหว่างชายฝั่งของรัฐทั้งสอง แต่หากเป็นรัฐชายฝั่งที่มีลักษณะประชิดกันเขตแดนทางทะเลก็คือเส้นแบ่งครึ่งมุมที่ได้จากวิธีการเชิงเรขาคณิต แต่ในความเป็นจริงชายฝั่งมีความเว้าแหว่ง ไม่ราบเรียบ ประกอบกับมีเกาะและหินเรียงราย ส่งผลให้เส้นมัธยะที่ใช้เป็นเส้นเขตแดนทางทะเลมีลักษณะคดเคี้ยวไปตาม เกาะ หิน จุดนอกสุดของชายฝั่ง ที่ถูกนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ ไทยและกัมพูชาใช้ลักษณะทางธรรมชาติเชิงประจักษ์อันได้แก่ ลักษณะของชายฝั่ง เกาะและหินร่วมกันในการสร้างเส้นมัธยะ แต่การ

ตีความต่างกันเกี่ยวกับเกาะและหินทั้งในเรื่องขนาดและตำแหน่งส่งผลให้เส้นมัธยະที่แต่ละฝ่ายสร้างขึ้นมีความแตกต่างกัน ดังนั้นพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่แท้จริงจึงต้องอยู่ระหว่างเส้นมัธยະแบบเคร่งครัดตามปัจจัย องค์ประกอบและเหตุผลที่แต่ละฝ่ายสามารถใช้อ้างอิงได้บนพื้นฐานของ อนุสัญญากรุงเจนีวา (UNCLOS 1958) และ UNCLOS 1982

เพื่อมิให้เกิดข้อจำกัดในการวิจัยและผลการวิจัยไม่ส่งผลกระทบต่อท่าทีในการเจรจาข้อยุติเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาในอนาคต การวิจัยในครั้งนี้จึงมีขอบเขตในการวิจัยคือการไม่แสดงเส้นไหล่ทวีปที่แต่ละฝ่ายประกาศร่วมกับผลการวิจัย โดยการวิจัยจะถือว่าไทยและกัมพูชาไม่เคยมีการประกาศไหล่ทวีปแต่อย่างใด ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเป็นอิสระในการวิเคราะห์และพิจารณาบนพื้นฐานทางด้านเทคนิคกฎหมายทะเลอย่างแท้จริง อีกทั้งจะเรียกเกาะหรือหินที่อยู่ในทะเลว่าวัตถุนอกฝั่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติควบคู่กับข้อมูลที่แสดงบนแผนที่เดินเรือเนื่องจากข้อมูลที่แสดงบนแผนที่เดินเรื่อนั้นบางสิ่งมีชื่อเป็นเกาะแต่มีสถานะเป็นหินหากยึดถือตามบทบัญญัติของ UNCLOS 1982

4.1 สร้างเส้นมัธยະภายใต้บทบัญญัติของอนุสัญญากรุงเจนีวา ว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง ค.ศ. 1958 มาตรา 10 บัญญัติให้วัตถุทุกชนิดตามธรรมชาติที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาแม้ในเวลาน้ำขึ้นสูงคือ เกาะ และสามารถมีเขตทางทะเลเป็นของตนเองได้ และมาตรา 12 บัญญัติให้เส้นมัธยະสร้างจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของเขตทางทะเล โดยเส้นฐานคือแนวน้ำลงต่ำบริเวณชายฝั่ง เกาะหรือหินที่ใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการวัดความกว้างเขตทางทะเล เกาะ หิน ของไทยและกัมพูชาที่สามารถนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยະภายใต้อนุสัญญากรุงเจนีวา เป็นไปตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2

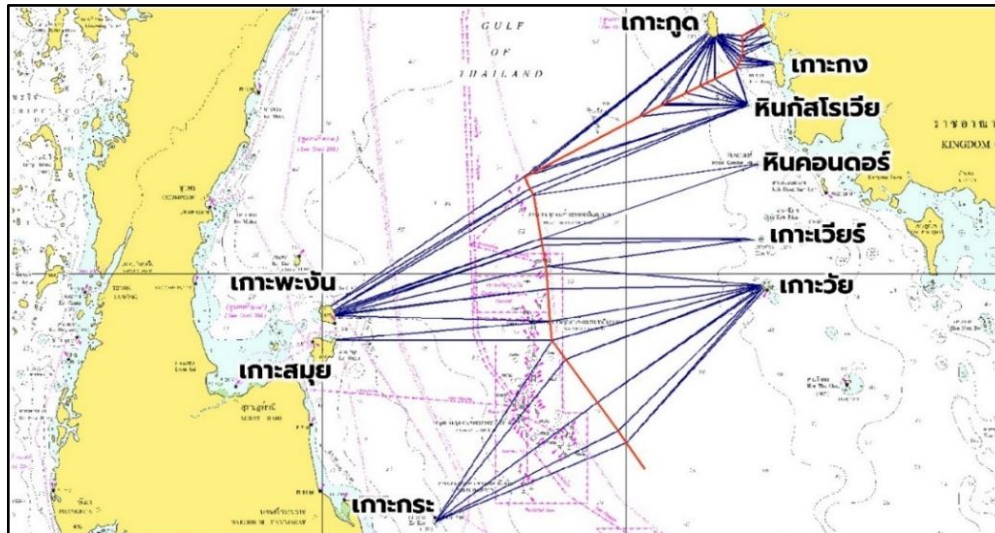
ผลการสร้างเส้นมัธยະเป็นไปตามรูปที่ 1 พิสูจน์ได้ว่าแม้ไทยจะมีวัตถุนอกฝั่งมากกว่ากัมพูชา แต่เมื่อนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยະพบว่าวัตถุนอกฝั่งที่ถูกนำมาสร้างเส้นมัธยະของไทยประกอบด้วย เกาะกูด เกาะพะงัน เกาะสมุย และเกาะกระ ส่วนวัตถุตามธรรมชาติที่อยู่เหนือน้ำของกัมพูชาที่ถูกนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยະประกอบด้วย เกาะกง หินกัสโรเวีย หินคอนดอร์ เกาะเวียร์และเกาะวีย์ เส้นมัธยະที่สร้างขึ้นมีลักษณะทั้งที่เป็นรัฐประชิด ได้แก่เส้นมัธยະที่สร้างจาก เกาะกูดของไทย กับ เกาะกง หินกัสโรเวียและหินคอนดอร์ของกัมพูชา และเส้นมัธยະที่มีลักษณะของรัฐตรงข้าม ได้แก่เส้นมัธยະที่สร้างจาก เกาะพะงัน เกาะสมุย และเกาะกระของไทย กับ หินคอนดอร์ เกาะเวียร์ และเกาะวีย์ ของกัมพูชา สำหรับวัตถุตามธรรมชาติอื่น ๆ ของไทยที่ไม่ถูกนำมาใช้เป็นจุดฐาน เนื่องจากมิใช่จุดนอกสุด (Outermost Points) อีกทั้งบริเวณชายฝั่งของไทยตั้งแต่อ่าวไทยรูปตัว ก จนถึงบริเวณเกาะพะงันมีลักษณะเว้าเข้าหาแผ่นดิน (Concave) เมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณชายฝั่งอื่น ๆ [6-7] สิ่งที่ได้ถูกค้นพบจากผลการวิจัยคือ หากยึดถือวัตถุตามธรรมชาตินอกฝั่งภายใต้อนุสัญญากรุงเจนีวา จะพบว่าเส้นมัธยະจะเริ่มต้นด้วยการใช้แนวน้ำลงต่ำของแผ่นดินเป็นจุดฐาน และเริ่มเปลี่ยนจุดฐานจากแผ่นดินไปเป็นเกาะกูดและเกาะกง จากนั้นจุดฐานในส่วนของกัมพูชาจะมีได้ใช้แผ่นดินเป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยະอีกจนกระทั่งสิ้นสุดการสร้างเส้นมัธยະ สาเหตุดังกล่าวเนื่องจากชายฝั่งของกัมพูชามีวัตถุตามธรรมชาติที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาและมีระยะห่างจากชายฝั่งค่อนข้างมากและมีความได้เปรียบในการใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยະ ในขณะที่จุดฐานของฝั่งไทยกลับพบว่ามีความเสียเปรียบในประเด็นของวัตถุตามธรรมชาติ (เกาะ หิน) ที่อยู่นอกฝั่งที่นำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยະ ความเสียเปรียบดังกล่าวจะลดลงเมื่อเกาะกูดและเกาะกงเริ่มมีอิทธิพลในการสร้างเส้นมัธยະ วิธีดังกล่าวจะเป็นคุณกับกัมพูชาเนื่องจาก วัตถุตามธรรมชาตินอกฝั่งของกัมพูชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกาะวีย์ อยู่ห่างจากชายฝั่งประมาณ 53.96 ไมล์ทะเล [8] ในขณะที่เกาะกระที่ถูกใช้เป็นจุดฐานอยู่ห่างจากชายฝั่งประมาณ 28.43 ไมล์ทะเล

ตารางที่ 1 วัตถุท้องฟ้าตามธรรมชาติที่อยู่เหนือน้ำในเวลาน้ำขึ้นสูงของไทยตลอดแนวชายฝั่งตั้งแต่จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชา จนถึงบริเวณชายฝั่งบริเวณอ่าวไทยด้านตะวันตกที่มีลักษณะตามมาตรา 10 ของ อนุสัญญากรุงเจนีวา ประกอบด้วย [2-4]

ลำดับที่	ชื่อภูมิศาสตร์	ตำบลที่ภูมิศาสตร์	
		ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันออก)
1	เกาะกูด	11° 33.60'	102° 35.70'
2	หินราบ	12° 03.10'	102° 14.50'
3	หินผุด	12° 21.02'	102° 21.02'
4	หินแอลแอมบรา	12° 25.79'	101° 39.98'
5	หินสันฉลาม	12° 30.30'	101° 26.63'
6	หินฉลาม	12° 27.95'	100° 58.14'
7	หินโค้ง	12° 33.94'	99° 58.28'
8	หินเสา	12° 30.80'	100° 0.05'
9	เกาะช้าง	12° 28.09'	100° 0.07'
10	เกาะโกล่า	12° 14.61'	100° 1.06'
11	เกาะสัตกูด	12° 12.33'	100° 2.12'
12	เกาะเหล็อม	11° 45.30'	99° 50.38'
13	เกาะท้ายทรีย์	11° 37.11'	99° 46.63'
14	เกาะทะเล	12° 11.24'	99° 33.82'
15	เกาะร้านไก่	10° 47.80'	99° 32.60'
16	เกาะเต่า	10° 07.50'	99° 50.70'
17	หินใบ	09° 56.60'	99° 59.70'
18	เกาะพะงัน	09° 44.00'	100° 05.20'
19	เกาะสมุย	09° 28.30'	100° 04.70'
20	เกาะกงออก	09° 36.1'	100° 05.80'
21	เกาะกระ	08° 23.82'	100° 44.22'

ตารางที่ 2 วัตถุท้องฟ้าที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาของกัมพูชาที่มีลักษณะตามมาตรา 10 ของ อนุสัญญากรุงเจนีวา [5]

ลำดับที่	ชื่อภูมิศาสตร์	ตำบลที่ภูมิศาสตร์ (WGS 84)	
		ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันออก)
1	เกาะกง	11° 23.7' N	102° 58.2' E
2	หินกัสรอเวีย	11° 06.8' N	102° 47.3' E
3	เกาะเวียร์	10° 14.0' N	102° 52.5' E
4	เกาะวีย์	09° 55.5' N	102° 53.2' E

รูปที่ 1 ผลการสร้างเส้นมัธยะจากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชา โดยใช้วัตถุนอกฝั่งทั้งหมด ตามบทบัญญัติของอนุสัญญากรุงเจนีวาฯ โดยไม่คำนึงถึงขนาดและระยะทางจากแผ่นดิน (ภาพพื้นหลังจากแผนที่เดินเรือหมายเลข 045)

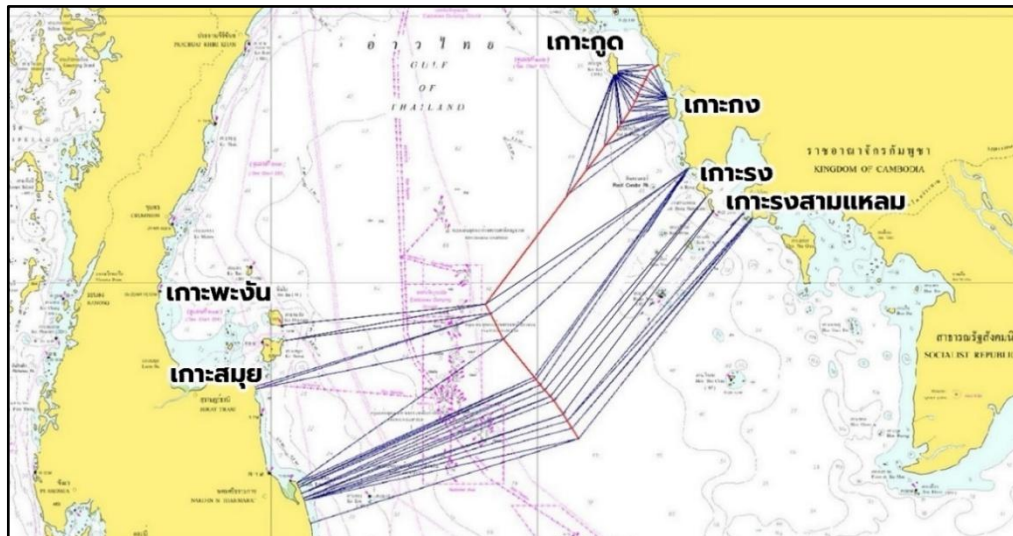
4.2 สร้างเส้นมัธยะภายใต้บทบัญญัติของ UNCLOS 1982 ตามมาตรา 121 ที่บัญญัติเหมือนกับอนุสัญญากรุงเจนีวาฯ ว่า “เกาะคือบริเวณแผ่นดินที่ก่อตัวขึ้นตามธรรมชาติ โดยมีน้ำล้อมรอบ ซึ่งอยู่เหนือน้ำในขณะน้ำขึ้นสูงสุด” แต่ประเด็นสำคัญที่ UNCLOS 1982 บัญญัติคุณสมบัติแตกต่างไปจากอนุสัญญากรุงเจนีวาฯ อย่างสิ้นเชิงคือ “โขดหินซึ่งโดยสภาพแล้วมนุษย์ไม่สามารถอยู่อาศัยหรือยังชีพทางเศรษฐกิจได้ จะไม่มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีป” ดังนั้นหากวัตถุที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาไม่ว่าจะมีพื้นที่กว้างใหญ่เพียงใดแต่หากมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยตนเองก็จะมีสถานะเป็นหินไม่สามารถมีไหล่ทวีปหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ [9] เมื่อนำวัตถุตามธรรมชาติที่อยู่เหนือน้ำตลอดเวลาและมีสถานะเป็นเกาะของไทยตามตารางที่ 3 และของกัมพูชาตามตารางที่ 4 มาเป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะจะได้ผลตามรูปที่ 2

ตารางที่ 3 วัตถุตามธรรมชาตินอกฝั่งของไทยที่มีสถานะเป็นเกาะตามบทบัญญัติ UNCLOS 1982 ที่สามารถใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ

ลำดับที่	ชื่อภูมิศาสตร์	ตำบลที่ภูมิศาสตร์ (WGS 84)	
		ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันออก)
1	เกาะกูด	11° 33.6'	102° 35.7'
2	เกาะพะงัน	09° 44.0'	100° 05.2'
3	เกาะสมุย	09° 28.3'	100° 04.7'

ตารางที่ 4 วัตถุตามธรรมชาตินอกฝั่งของกัมพูชาที่มีสถานะเป็นเกาะตามบทบัญญัติ UNCLOS 1982 ที่สามารถใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ

ลำดับที่	ชื่อภูมิศาสตร์	ตำบลที่ภูมิศาสตร์	
		ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันออก)
1	เกาะกง	11° 23.70'	102° 58.20'
2	เกาะรง	10° 39.13'	103° 15.87'
3	เกาะรงสามแหลม	10° 32.71'	103° 18.99'

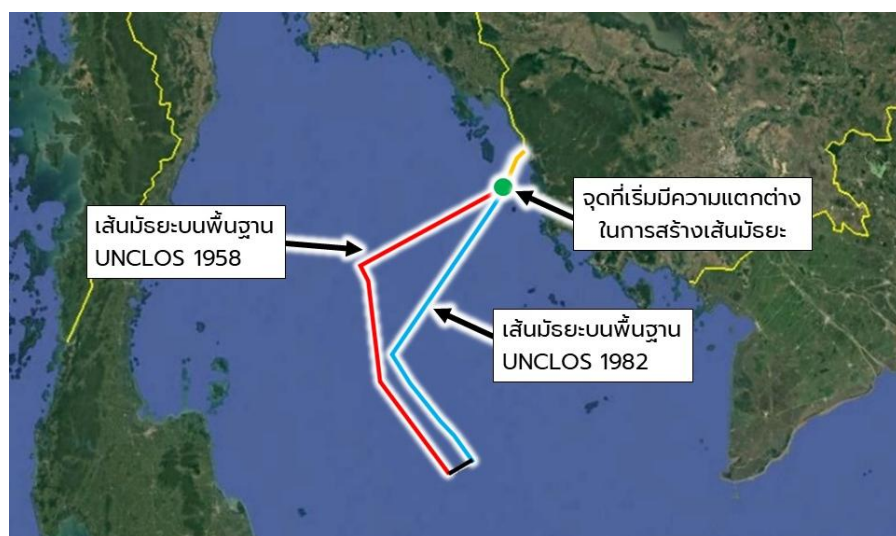

รูปที่ 2 ผลการสร้างเส้นมัธยะจากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชา โดยใช้วัตถุนอกฝั่งที่มีคุณสมบัติเป็นไปตาม บทบัญญัติในมาตรา 121 (เกาะ) ของ UNCLOS 1982 (ภาพพื้นหลังแผนที่เดินเรือหมายเลข 045)

5. ผลการศึกษา

เส้นมัธยะที่สร้างขึ้นตามบทบัญญัติของอนุสัญญากรุงเจนีวา และ UNCLOS 1982 จะเป็นการลดความเห็นต่าง และเกิดการยอมรับของทั้งสองฝ่ายในการใช้วัตถุนอกฝั่งตามธรรมชาติทั้งในประเด็นของระยะห่างจากชายฝั่งและขนาด เนื่องจากในบางกรณีและบางปัจจัยย่อมส่งผลให้เกิดความได้เปรียบ ในขณะที่บางกรณีและบางปัจจัยก็ส่งผลให้เกิดความเสียเปรียบ ผลของการสร้างเส้นมัธยะตามเงื่อนไขดังกล่าวส่งผลให้เกิดเป็นพื้นที่ประมาณ 12,317 ตารางกิโลเมตร ตามรูปที่ 3

5.1 เส้นมัธยะที่สร้างขึ้นทั้งภายใต้เงื่อนไขของอนุสัญญากรุงเจนีวา และ UNCLOS 1982 พบว่าจากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบก จนถึงบริเวณกึ่งกลางระหว่างเกาะกูดและเกาะกงให้ผลในการสร้างเส้นมัธยะเป็นเส้นเดียวกัน โดยเส้นมัธยะที่ออกจากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกจะใช้แนวน้ำลงต่ำบริเวณชายฝั่งเป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ เมื่อเส้นมัธยะเริ่มออกห่างจากชายฝั่งแนวน้ำลงต่ำของเกาะกูดและเกาะกงจะถูกนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ โดยมีค่าพิกัดตามตารางที่ 5 และมีค่าพิกัดของเส้นมัธยะตามตารางที่ 6

รูปที่ 3 พื้นที่ที่เกิดจากเส้นมัธยะตามอนุสัญญากรุงเจนีวา และ UNCLOS 1982 (ภาพพื้นหลังจาก Google Earth)

ตารางที่ 5 ค่าพิกัดจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะระหว่างไทยและกัมพูชา จากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกถึงบริเวณเกาะกูดและเกาะกง

ตำแหน่ง	ตำบลที่ภูมิศาสตร์ (WGS 84)	
	ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันออก)
แนวน้ำล่งตำบลบริเวณชายฝั่งจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกฝั่งไทย	11° 39' 20.39"	102° 54' 21.30"
	11° 39' 6.97"	102° 54' 28.36"
แนวน้ำล่งตำบลบริเวณชายฝั่งเกาะกูด	11° 34' 41.27"	102° 35' 45.46"
	11° 34' 8.08"	102° 35' 42.25"
	11° 33' 43.01"	102° 35' 35.38"
แนวน้ำล่งตำบลบริเวณชายฝั่งจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกฝั่งกัมพูชา	11° 37' 57.39"	102° 54' 57.76"
	11° 35' 38.35"	102° 55' 46.57"
แนวน้ำล่งตำบลบริเวณชายฝั่งเกาะกง	11° 23' 39.21"	102° 58' 13.51"
	11° 21' 17.36"	102° 58' 29.34"
	11° 18' 10.34"	102° 58' 51.69"
	11° 16' 30.80"	102° 58' 49.10"

ตารางที่ 6 ค่าพิกัดเส้นมัธยะจากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบก ไทย – กัมพูชา ถึงจุดสุดท้ายที่เส้นมัธยะมีค่าพิกัดเดียวกัน และจากจุดนี้ค่าพิกัดเริ่มมีความแตกต่างเนื่องจากจุดฐานที่นำมาใช้แตกต่างกัน

ตำแหน่ง	ตำบลที่ภูมิศาสตร์ (WGS 84)	
	ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันออก)
จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบก ไทย-กัมพูชา	-	-
1	11° 39' 48.91"	102° 46' 19.25"
2	11° 32' 00.54"	102° 46' 24.23"
3	11° 29' 38.13"	102° 46' 31.89"
4	11° 27' 29.44"	102° 46' 33.37"
5	11° 26' 05.35"	102° 46' 19.71"
6	11° 24' 57.24"	102° 45' 56.92"
7	11° 24' 04.94"	102° 45' 25.00"
8	11° 22' 02.21"	102° 44' 36.88"
9	11° 20' 46.15"	102° 43' 46.37"

5.2 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเส้นมัธยะที่สร้างขึ้นภายใต้เงื่อนไขทั้งจากอนุสัญญากรุงเจนีวาฯ และ UNCLOS 1982 นั้น ส่งผลให้เกิดเป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่างเส้นมัธยะทั้งสองเงื่อนไขเกิดเป็นพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่เกิดขึ้นนั้นจะเริ่มต้นจากบริเวณภายใต้เกาะกูด และเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ไทย-กัมพูชา จากผลการวิจัยที่มีพื้นที่ 12,317 ตารางกิโลเมตร กับพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ไทย-กัมพูชา ตาม MOU 2544 ที่มีพื้นที่ประมาณ 26,400 ตารางกิโลเมตร พบว่ามีความแตกต่างกันถึง 14,083 ตารางกิโลเมตร ซึ่งลดลงจากเดิมประมาณร้อยละ 53 ผลการศึกษาดังกล่าวส่งผลให้เกิดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลที่เกิดจากเส้นมัธยะ 2 เส้นที่แม้จะมีบริบทในการสร้างที่แตกต่างกัน แต่ก็มีปัจจัยพื้นฐานทางกฎหมายรองรับทั้ง 2 เส้น ส่งผลให้พื้นที่ทับซ้อนทางทะเลจากผลการวิจัยมีความเป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ในเชิงกายภาพ

6. สรุปและอภิปรายผล/ข้อเสนอแนะ

6.1 เปรียบเทียบผลการวิจัยกับผลการผลการตัดสินของ ITLOS ในกรณีระหว่างบังคลาเทศ – เมียนมา การตัดสินของ ICJ ในกรณีระหว่างนิการากัว – โคลัมเบีย หรือผลการพิจารณาตัดสินของ ICJ กรณีระหว่าง ยูเครน – โรมาเนีย พบว่า ทั้ง ITLOS และ ICJ จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดพื้นที่หรือชายฝั่ง (Relevant Area/Coast) ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเขตแดนทางทะเล จากนั้นจะทำการสร้างเส้นมัธยะโดยเคร่งครัด (Provision Equidistance/Median Line) [7, 10-11] และทำการปรับแต่งเส้นมัธยะแบบเคร่งครัดหรือเส้นมัธยะเบื้องต้นจากปัจจัยสถานะแวดล้อมทางกายภาพที่เกี่ยวข้อง เช่น Relevant Area/Coast โดยในทั้ง 3 กรณีมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างชัดเจนคือ การที่ ICJ ให้อธิพพลกับเกาะ Serpents โดยสมบูรณ์ เช่นเดียวกับ ITLOS ที่ให้อธิพพลโดยสมบูรณ์กับเกาะ St. Martin ความแตกต่างใน 2 กรณีนี้คือ เกาะ Serpents จะมีเพียงอาณาเขตทางทะเลโดยรอบเกาะ 12 ไมล์ทะเล และไม่ถูกนำมาใช้เป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะ ในขณะที่เกาะ St. Martin มีอิทธิพลโดยสมบูรณ์ในการใช้เป็นจุดฐานสำหรับสร้างเส้นมัธยะ สำหรับกรณีที่แตกต่างอย่างชัดเจนคือกรณีระหว่างนิการากัว – โคลัมเบีย ที่ ICJ เริ่มต้นด้วยการสร้างเส้นมัธยะแบบเคร่งครัดโดยใช้เกาะและหินทุกก้อนที่อยู่นอกฝั่งของทั้งสองประเทศ อีกทั้งไม่ได้ใช้แผ่นดินสำหรับเป็นจุดฐานในการสร้างเส้นมัธยะระหว่างนิการากัว – โคลัมเบีย สำหรับในขั้นตอนสุดท้าย ICJ ทำการปรับแต่งเส้นมัธยะด้วยอัตราส่วน 1 : 3 (โคลัมเบีย : นิการากัว) [11] โดยอ้างอิงจากความยาวของชายฝั่ง ดังนั้นจากผลการวิจัยและผลการพิจารณาตัดสินทั้งจาก ICJ และ ITLOS

6.1.1 การพิจารณาเบื้องต้นของ ICJ ในกรณีระหว่างโรมาเนีย – ยูเครน

(1) ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice : ICJ) ได้กำหนดเส้นแบ่งเขตแดนชั่วคราว (Provisional delimitation line) [10] สำหรับเส้นแบ่งเขตแดนนั้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบตามวิธีการที่ได้มีการบัญญัติไว้ใน UNCLOS 1982 ได้แก่ Median line สำหรับรัฐตรงข้าม และ Equidistance line สำหรับรัฐประชิด สำหรับศัพท์ในภาษาไทยจะมีคำเดียวคือเส้นมัธยะ โดยเส้นมัธยะคือวิธีการทางเรขาคณิตในการกำหนดเส้นกึ่งกลางระหว่างชายฝั่งที่มีความเว้าแหว่งไม่ราบเรียบ อีกทั้งในบางกรณีก็ใช้เกาะและหินที่เรียงรายตามแนวชายฝั่งแทนชายฝั่ง ในกรณีระหว่างโรมาเนีย - ยูเครน นั้น ICJ ได้ทำการสร้างเส้น Provisional delimitation line โดย ICJ ยึดถือความเป็นกลางในการสร้างเส้นเขตแดนเบื้องต้นคือ “ศาลจะคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับชายฝั่งของทั้งสองฝ่ายเพื่อเลือกจุดฐานในการสร้างเส้นเขตแดน เส้นเขตแดนที่กำหนดขึ้นจึงขึ้นอยู่กับภูมิศาสตร์ทางกายภาพและจุดที่อยู่ติดทะเลมากที่สุดของชายฝั่งทั้งสองเพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิติศาสตร์ที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการแบ่งเขตแดนทางทะเล ขั้นตอนแรกของศาลคือการกำหนดเส้นแบ่งเขตแดนทางทะเลชั่วคราว ในขั้นตอนเริ่มต้นของการสร้างเส้นแบ่งเขตแดนทางทะเลชั่วคราวนี้ ศาลยังไม่คำนึงถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และเส้นจะถูกกำหนดขึ้นตามเกณฑ์ทางเรขาคณิตอย่างเคร่งครัดบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นกลาง” [10, p.12]

(2) ขั้นตอนแรก ICJ ใช้วิธีการแบบผสมผสานคือทั้งแบบรัฐประชิดและรัฐตรงข้ามในการสร้างเส้นเขตแดนทางทะเลชั่วคราวระหว่างโรมาเนีย – ยูเครน โดยเริ่มต้นด้วยการลากเส้นแบ่งเขตแดนทางทะเลชั่วคราวออกจากจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกในลักษณะของรัฐประชิด ออกไปในทะเลจนถึงระยะที่ต้องเปลี่ยนไปใช้วิธีการของรัฐตรงข้ามในการสร้างเส้นเขตแดนทางทะเลชั่วคราว

(3) ขั้นตอนที่สอง ICJ ได้พิจารณาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จำเป็นต้องปรับหรือเลื่อนเส้นแบ่งเขตแดนทางทะเลชั่วคราวเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นธรรมโดย ICJ ได้พิจารณาเกี่ยวกับการปรับแต่งเส้นเขตแดนทางทะเลร่วมกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในการปรับแต่งเส้นเขตแดนทางทะเลไว้ว่า เรื่อง “พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง” จะต้องนำมาพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการกำหนดเขตแดนทางทะเล ประการแรก ขึ้นอยู่กับลักษณะของชายฝั่งที่เกี่ยวข้องในบริบททางภูมิศาสตร์ทั่วไปและวิธีการสร้างแนวชายฝั่งที่ยื่นออกไปในทะเล พื้นที่ที่เกี่ยวข้องอาจรวมถึงพื้นที่ทางทะเลบางส่วนและไม่รวมพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ ประการที่สอง พื้นที่ที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อการตรวจสอบความไม่สมดุล ซึ่งจะดำเนินการในขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการ “วัตถุประสงค์ของการกำหนดเขตแดนไม่ใช่การแบ่งส่วนพื้นที่อย่างเท่าเทียมกัน”

หรือแม้แต่การแบ่งส่วนตามสัดส่วน การทดสอบความไม่สมดุลไม่ใช่วิธีการกำหนดเขตแดนในตัวเอง แต่เป็นวิธีการตรวจสอบว่าเส้นเขตแดนที่ได้มาโดยวิธีการอื่นนั้นจำเป็นต้องปรับปรุงหรือไม่ เนื่องจากมีความไม่สมดุลอย่างมีนัยสำคัญในอัตราส่วนระหว่างพื้นที่ทางทะเลที่จะตกเป็นของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยอาศัยเส้นเขตแดนที่ได้มาโดยวิธีการอื่น สำหรับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการขั้นสุดท้ายในกระบวนการกำหนดเขตแดนนี้ การคำนวณพื้นที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อให้มีความแม่นยำ แต่เป็นการประมาณการ วัตถุประสงค์ของการกำหนดเขตแดนคือเพื่อให้ได้เขตแดนที่เป็นธรรม ไม่ใช่การแบ่งส่วนพื้นที่ทางทะเลอย่างเท่าเทียมกัน” [10, p.13]

(4) ขั้นตอนที่สาม เป็นขั้นตอนการตรวจสอบว่าเส้นแบ่งเขตทางทะเลที่ได้ทำการปรับแต่นั้นนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นธรรมหรือไม่โดยการนำอัตราส่วนความยาวชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่ายมาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนพื้นที่ทางทะเลที่แต่ละฝ่ายได้รับว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

6.1.2 การกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่าง โรมาเนีย – ยูเครน โดย ICJ ยูเครนและโรมาเนีย เป็นรัฐชายฝั่งที่มีชายฝั่งทั้งในลักษณะของประชิดและตรงข้ามกัน ประกอบกับมีเกาะ Serpents ที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยหรือเป็นของยูเครนเข้ามาเกี่ยวข้องในการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างรัฐทั้งสอง ICJ ได้แยกการพิจารณากำหนดเขตแดนทางทะเลออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย การให้อธิพิพลต่อเกาะ Serpents และการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างโรมาเนีย – ยูเครน ICJ พิจารณาว่าเกาะ Serpents ตั้งอยู่ห่างจากชายฝั่งแผ่นดินใหญ่ของยูเครนไปทางทิศตะวันออกเฉียงประมาณ 20 ไมล์ทะเล ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์เช่นนี้และในบริบทของการกำหนดเขตแดนกับโรมาเนีย สิทธิในไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจพิเศษใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากเกาะเซอร์เพนทส์จะไม่สามารถขยายออกไปไกลกว่าสิทธิที่เกิดขึ้นจากชายฝั่งแผ่นดินใหญ่ของยูเครนได้นอกจากนี้ สิทธิใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากเกาะเซอร์เพนทส์ในทิศตะวันออกเฉียงนั้นถูกรวมเข้ากับสิทธิที่เกิดขึ้นจากชายฝั่งตะวันตกและตะวันออกเฉียงของแผ่นดินใหญ่ของยูเครนอย่างสมบูรณ์แล้ว แม้ว่ายูเครนจะถือว่าเกาะ Serpents จะเป็นเกาะโดยสมบูรณ์ตามมาตรา 121 ของ UNCLOS 1982 แต่ก็ไม่ได้ขยายพื้นที่ที่เกี่ยวข้องออกไปเกินขอบเขตที่กำหนดโดยชายฝั่งแผ่นดินใหญ่ของตน อันเป็นผลมาจากการที่เกาะเซอร์เพนทส์อยู่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ICJ ได้พิจารณาว่า “เกาะ Serpents มีอาณาเขตทางทะเล 12 ไมล์ทะเลตามข้อตกลงระหว่างคู่กรณีและในบริบทของคดีนี้ เกาะ Serpents ไม่ควรมีผลกระทบต่อการกำหนดเขตแดนในคดีนี้ นอกเหนือจากผลกระทบที่เกิดจากส่วนโค้ง 12 ไมล์ทะเลโดยรอบเกาะ Serpents เท่านั้น” [10, p.20] เมื่อนำกรณีศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิจัยพบว่า เส้นมัธยະที่ ICJ และ ITLOS สร้างขึ้นนั้นแม้จะต่างกัน แต่ทั้งสองกรณีสรุปได้ว่าบรรลุผลแห่งความเที่ยงธรรม แม้ผลการตัดสินจะไม่เป็นไปตามความต้องการของคู่กรณีอีกฝ่าย ที่พยายามยกผลการตัดสินเขตแดนทางทะเลที่มีลักษณะสภาวะแวดล้อมทางกายภาพคล้ายกันยื่นต่อศาลประกอบการพิจารณาแต่สุดท้ายแล้ว ศาลได้สรุปว่า “There is no general rule, the ultimate goal being to reach a solution that is equitable.” ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นบรรทัดฐาน แต่จุดประสงค์คือการบรรลุผลแห่งความเที่ยงธรรม [7] ดังนั้นผลการวิจัยดังกล่าวจึงเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ผลการตัดสินในทุกสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาที่มีความเป็นไปได้ในทุกกรณี เช่นการนำปัจจัยเกี่ยวกับความยาวชายฝั่งหรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง (Relevant Area/Coast) ของไทยและกัมพูชามาเป็นปัจจัยในการปรับแต่งเส้นมัธยະ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาที่มีความเที่ยงธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยหลักฐานทางกายภาพบนพื้นฐานของข้อมูลทางภูมิศาสตร์

6.2 สามารถกำหนดพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่าง ไทย – กัมพูชา ได้ตามผลการวิจัยคือพื้นที่ที่อยู่ระหว่างเส้นมัธยະที่สร้างบนพื้นฐานของอนุสัญญากรุงเจนีวาฯ ด้วยการใช้วัตถุทางธรรมชาติที่อยู่เหนือน้ำทุกชนิด ไม่ว่ามนุษย์จะสามารถอาศัยและดำรงชีพได้ด้วยตนเองหรือไม่ และเส้นมัธยະที่สร้างบนพื้นฐานของ UNCLOS 1982 โดยการใช้วัตถุตามธรรมชาตินอกฝั่งที่มนุษย์สามารถอาศัยและดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง

6.3 ทำการแบ่งพื้นที่ตามข้อ 6.1 โดยเส้นที่ทำการแบ่งพื้นที่นั้น ก็คือเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย – กัมพูชา นั่นเอง โดยเส้นดังกล่าวจะต้องอยู่ภายในพื้นที่ตามข้อ 6.1 โดยมีแนวทางในการแบ่งพื้นที่ดังนี้

6.3.1 การแบ่งพื้นที่แบบเท่าเทียมเชิงพื้นที่หรือแบบ 50 : 50 คือไทยและกัมพูชาจะได้พื้นที่เท่ากันจากพื้นที่ที่เป็นผลจากการวิจัย และเพื่อให้เส้นเขตแดนทางทะเลของไทยด้านอ่าวไทยเกิดความสอดคล้องตลอดแนว ก็สามารถสร้างเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-กัมพูชา ในพื้นที่ที่เป็นผลจากการวิจัยให้เชื่อมต่อกับเส้นเขตแดนทางทะเลที่อยู่ด้านบนอันได้แก่เส้นเขตแดนทางทะเลจากจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชาหรือจากจุดกึ่งกลางระหว่างเกาะภูเก็ตและเกาะกง และเชื่อมต่อกับเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-เวียดนาม ในพื้นที่ด้านล่าง

6.3.2 การแบ่งโดยใช้อัตราส่วนเชิงกายภาพที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราส่วนระหว่าง ความยาวชายฝั่งของไทย ต่อ ความยาวชายฝั่งของกัมพูชา อัตราส่วนระหว่าง ความยาวของทิศทางทั่วไปของชายฝั่งของไทย ต่อ ความยาวของทิศทางทั่วไปของชายฝั่งของกัมพูชา หรืออัตราส่วนความยาวชายฝั่งที่เกี่ยวข้อง

6.3.3 การแบ่งเพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำไปใช้งาน ได้แก่การแบ่งให้เป็นเส้นตรงมากที่สุด หรือให้เกิดจุดเปลี่ยนทิศทางของเส้นแบ่งเขตแดนน้อยที่สุด อีกทั้งหากเส้นเขตแดนทางทะเลมีจุดเปลี่ยนทิศทางของเส้นมากเกินไป จะก่อให้เกิดความสลับซับซ้อนและสับสนต่อประชาชนในการนำไปใช้งานจริง

6.4 จัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิต เช่น การประมง และไม่มีชีวิต เช่น ก๊าซธรรมชาติ หากการแบ่งพื้นที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ ทั้งนี้พื้นที่ในการพัฒนาร่วมจะเป็นพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลอย่างแท้จริง เนื่องจากเกิดจากการทับซ้อนทางกายภาพที่สามารถพิสูจน์ได้ทางกายภาพอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งพื้นที่จากผลการวิจัย ลดลงจากเดิม 26,400 (พื้นที่แบ่งเขตเหนือแลตติจูด 11 องศาเหนือ 10,000 ตารางกิโลเมตร พื้นที่จัดทำพื้นที่พัฒนาร่วม 16,400 ตารางกิโลเมตร) [12] เป็น 12,317 ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่ลดลงจากเดิมถึง 53.35 เปอร์เซ็นต์

เอกสารอ้างอิง

- [1] United Nations, Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, Office of Legal Affairs. United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 [Internet]. 2001 [cited 2026 Jan 3]. Available from: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf
- [2] ส่วนระบบการปกครองท้องที่ สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง. ประกาศ กำหนดไหล่ทวีปของประเทศไทยด้านอ่าวไทย. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 ตอนที่ 60 [Internet]. 2516 [เข้าถึงเมื่อ 25 ธ.ค. 2568]. Available from: เข้าถึงได้จาก: <https://multi.dopa.go.th/pasd/laws/cate3/view2>
- [3] สมาน ไตรรายรัมย์. การกำหนดเส้นฐานตรงในน่านน้ำไทย. วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือ ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศึกษาศาสตร์. 2564;8(1):67–80.
- [4] United Nations. Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone [Internet]. 1958 [cited 2025 Dec 25]. Available from: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/part2.htm
- [5] United Nations, Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, Office of Legal Affairs. Deposit of Charts/Lists of Coordinates under the Convention [Internet]. 2022 [cited 2025 Dec 25]. Available from: https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/KHM_1982_Decree.pdf
- [6] International Hydrographic Organization. A Manual on Technical Aspects of the United Nations Convention on the Law of the Sea-1982 (TALOS): (C-51 Edition 6.0.0) [Internet]. 2020 [cited 2025 Dec 25]. Available from: https://iho.int/uploads/user/pubs/cb/c-51/C_51_Ed600_052020.pdf

- [7] International Tribunal for the Law of the Sea. Dispute Concerning Delimitation of the Maritime Boundary between Bangladesh and Myanmar in the Bay of Bengal (Judgment of 2012, 14 March). Hamburg: International Tribunal for the Law of the Sea; 2012.
- [8] สมาน ได้รายรัมย์, ศิริรัตน์ บุญโสภณ. สถานะทางกฎหมายของเกาะโลซิน. วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือ ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ ศาสตร์. 2565;9(1):1-12.
- [9] กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982. กรุงเทพฯ: กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ; 2548.
- [10] International Court of Justice. Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania v. Ukraine) (Judgment of 2009, 3 February). The Hague: International Court of Justice; 2009.
- [11] International Court of Justice. Territorial and Maritime Dispute (Nicaragua v. Colombia) (Judgment of 2012, 19 November). The Hague: International Court of Justice; 2012.
- [12] พัลลภ ตมิศานนท์. รายการเคลียร์คัด ชัดเจน MOU 2544 บันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ทับซ้อน ไทย-กัมพูชา ไปต่อหรือพอเท่านี้ [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: NBT; 24 เมษายน; 2567.